

KINDEROPVANG HAPPY FEET

Pedagogisch
Beleid

BSO

[Versie: 3.1]

[feb 2023]

*Kinderopvang Happy Feet
Groot in kleinschalige kinderopvang*

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	3
VISIE	4
DE ONTWIKKELING	5
ORGANISATIE	9
OULDERS	17
BIJLAGE: PEDAGOGISCHE BASISDOELEN	19

VOORWOORD

Kinderopvang Happy Feet is een particuliere, kleinschalige organisatie die de opvang verzorgt voor baby's, dreumesen en peuters. Dit doen we met een bewust beleid en een duidelijke doelstelling voor ogen.

In dit pedagogisch beleidsplan voor de BSO beschrijven wij onze visie op het omgaan met kinderen. Wij vinden het belangrijk dat deze visie voor de verschillende doelgroepen duidelijk is. Het pedagogisch beleidsplan is bedoeld voor ouders of verzorgers van (aanstaande) kinderen die gebruik (gaan) maken van de diensten van Happy Feet. Via de oudercommissie hebben ouders inspraak over het functioneren van kinderopvang Happy Feet. Ook is het pedagogisch beleidsplan opgezet voor leidster binnen kinderopvang Happy Feet, het moet voor hun een uitgangspunt van werken zijn om zo een eenduidige werkwijze te hebben met het andere personeel.

We zullen beginnen met onze visie op de ontwikkeling van kinderen en ons pedagogisch doel formuleren. De concretisering in daadwerkelijk handelen van deze visie wordt beschreven in het de 'bijlage Pedagogische basisdoelen'.

Ouders of verzorgers van kinderen die gebruik gaan maken of gebruik maken van de diensten die kinderopvang Happy Feet biedt kunnen dit stuk ter inzage mee naar huis nemen om het in te lezen.

Namens de directie van Kinderopvang Happy Feet, Veel leesplezier!

VISIE VAN KINDEROPVANG HAPPY FEET

Een kinderopvangorganisatie moet aansluiten bij de thuissituatie. Daarom hanteren wij bij kinderopvang Happy Feet duidelijke regels, waarden en normen. Ook het zien van vaste gezichten is erg belangrijk voor de vertrouwensband tussen de leidsters en ouders en kinderen en geeft rust in de groep. Het nastreven van rust, reinheid en regelmaat creëert een veilige omgeving waar kinderen zich op hun gemak voelen en de vrijheid hebben om zich in eigen tempo te ontwikkelen tot hun eigen ik.

PEDAGOGISCH DOEL

Het hoofddoel met betrekking tot de kinderen is: *Het verzorgen en opvoeden van kinderen, in de leeftijd van 4 tot 13 jaar in nauwe samenwerking met de ouders. Dit wordt in een zodanige flexibele sfeer gedaan dat de kinderen zich vertrouwd en veilig kunnen voelen en zich individueel optimaal kunnen ontwikkelen.*

Het is van belang dat kinderen binnen onze kinderopvang zich thuis en veilig voelen. Een sfeer van veiligheid en geborgenheid is namelijk voorwaarde voor het zich kunnen ontwikkelen en om als het ware de wereld te gaan verkennen.

Naast het creëren van een veilige sfeer en het waarborgen van eetmomenten, willen we de kinderen stimuleren zich te ontwikkelen naar eigen vermogen. In verschillende levensfasen zijn verschillende aspecten van belang.

Zo wordt getracht de zelfstandigheid of zelfredzaamheid van kinderen te bevorderen door ze, als ze er aan toe zijn, bepaalde activiteiten te laten uitvoeren. Ook wordt getracht goed in te spelen op de kenmerken van het kind. De benadering van een angstig of verlegen kind zal anders zijn dan die van een druk en expressief kind. Een ander belangrijk aspect is het stimuleren van het zelfvertrouwen van kinderen. Als kinderen vertrouwen hebben in hun eigen kunnen, stimuleert dit de verdere ontwikkeling. Het stimuleren van de ontwikkeling van kinderen gebeurt door kinderen allerlei activiteiten aan te bieden die aansluiten bij hun belevingswereld. Zo worden de kinderen uitgedaagd. Het karakter van dit soort activiteiten is echter altijd vrijblijvend. Door kinderen te observeren tijdens het spelen, maar ook tijdens bijvoorbeeld het eten, krijgen de leidsters zicht op het ontwikkelingsniveau en het gedrag van elk individueel kind. Als ze het idee hebben dat er problemen zijn, kunnen ze deze bespreekbaar maken.

ONZE VISIE OP OPVOEDEN

De waarden en normen die gelden binnen Kinderopvang Happy Feet hebben betrekking op bijvoorbeeld omgang met elkaar. Hoe spreken we elkaar aan? Hoe gaan we om met ruzies en onenigheden tussen kinderen? Op welke wijze belonen en straffen we kinderen? Hoe gaan we om met kinderen die veel huilen? Vinden we het belangrijk dat kinderen tussen de middag en tussendoor samen eten? Wanneer laat je kinderen meehelpen en dingetjes zelf doen? Ook normen en waarden met betrekking tot voeding, veiligheid en hygiëne zijn van belang. Staan we het toe dat kinderen snoep en chips eten? Vinden we dat kinderen hun handen moeten wassen na het plassen? enz.

Waarden en normen dienen te worden gerespecteerd en bij het omgaan met kinderen kan met individuele verschillen rekening worden gehouden.

Waarden en normen leiden tot regels en afspraken tussen leidsters onderling en tussen leidsters en kinderen. Zo wordt er altijd samen gegeten en mogen de kinderen niet van tafel voordat we klaar zijn met eten. Bij ruzie wordt een kind aangesproken op z'n gedrag. De zelfstandigheid van kinderen kan gestimuleerd worden door hen bijvoorbeeld zelf hun jasje op te laten hangen, mee te laten helpen met tafel dekken. Kinderen die zelf naar het toilet gaan wassen hun handen na toiletgebruik. Er wordt naar gestreefd kinderen positief te bekrachtigen in allerlei situaties. Al deze regels en het consequent hanteren ervan en het hanteren van een vaste dagindeling maakt dat de omgeving door de kinderen als gestructureerd wordt ervaren.

Opvoeding is niet alleen het stellen van regels en het handhaven ervan. Ook het stimuleren van de ontwikkeling van kinderen is een belangrijk aspect tijdens de opvoeding. Het is van belang de kinderen op allerlei momenten te stimuleren zich op allerlei aspecten verder te ontwikkelen. Het doen van allerlei activiteiten is daarbij van belang. Het samen puzzelen, voorlezen, zingen, gesprekjes voeren met de kinderen, geven van geschikt speelgoed, enz. maakt dat kinderen actief bezig zijn en spelenderwijs zich ontwikkelen. De zorg voor de leidsters is dat ze tijdens deze activiteiten, maar ook op andere momenten, een gezellige sfeer proberen te scheppen.

Doelstelling van de buitenschoolse opvang

Het bieden van professionele dagopvang, voor -, naschool en tijdens de vakanties, aan kinderen in de leeftijd van vier tot dertien jaar, door anderen dan hun ouders/verzorgers in een groter sociaal verband dan een gezin, namelijk in een verticale groep.

DE ONTWIKKELING

Emotionele veiligheid bieden

Doelstelling BSO: De professionele groepsleiding van de BSO stelt zich ten doel een pedagogisch verantwoorde opvang te bieden in een veilige en vertrouwde omgeving.

Dit is de wijze waarop emotionele veiligheid van kinderen wordt gewaarborgd.

De beroepskracht communiceert met de kinderen

De kinderen voelen zich veilig om met de beroepskracht te kunnen praten. Er is ruimte voor één op één gesprekjes. Omdat er altijd vaste groepsleiding op de BSO staan kennen zij de kinderen ook goed. Er is overleg over de dagindeling en de activiteiten, op deze manier voelen de kinderen zich gehoord en begrepen. De leidsters vragen hoe het gaat met de kinderen, hoe het op school is gegaan en wat hen thuis bezighoudt.

De beroepskracht heeft een respectvolle houding naar de kinderen

Kinderen nemen we serieus en worden met respect behandeld. Het zijn stuk voor stuk persoontjes met hun eigen karakter. Kinderen hebben allemaal een eigen benadering nodig. De één vindt het fijn om even op schoot te zitten en een knuffel te krijgen en de ander vindt even samen kletsen fijn.

De beroepskracht zorgt voor een ontspannen en open sfeer op de groep

Op de groepen zijn duidelijk groepsregels aanwezig waar iedereen zich aan dient te houden. Hierdoor is er een gemoedelijke sfeer op de groep. Kinderen en hun ouders weten waar ze aan toe zijn. De kinderen zijn vrij om te spelen waar ze zelf willen. Dit geldt voor zowel binnen als buiten.

De beroepskracht nodigt de kinderen tot participatie

Uit school worden verschillende activiteiten aangeboden, door de kinderen zelf wordt er dan gekozen waar ze aan mee willen doen. Er is overleg over het aantal kinderen per activiteit, samen maken we dan een planning voor de middag. Kinderen kunnen ook zelf met ideeën voor een activiteit komen. We kunnen dan kijken of dit haalbaar is of het anders verschuiven naar een andere dag.

Kinderen hebben vaste leidsters en leeftijdsgenootjes om zich heen

De activiteiten worden altijd voor de verschillende leeftijden aangeboden. Ook het spelmateriaal is leeftijdsgericht. Op elke BSO groep staat een vast team. De kinderen zien zo elke dag vaste gezichten en dat geeft vertrouwen en regelmaat. Het BSO dagritme wordt op alle groepen gehanteerd.

Er is informatieoverdracht tussen ouders en leidsters

Aan het eind van elke BSO dag is er mondeling overdracht tussen de leidster en de ouders van de kinderen. De leidster heeft een goed beeld van hoe de middag van de kinderen is verlopen. Omdat alle leidsters tot het eind van de dag werken is er altijd iemand aanwezig voor een juiste overdracht. Verder wordt er veel informatie gegeven via mail en de website. Ouders zijn dus goed op de hoogte van wat er allemaal op de BSO speelt. Denk ook aan thema's, feesten, vakantie planning, informatie avonden enz. Ouders kunnen altijd een gesprek met ons aanvragen.

Persoonlijke competentie

Doelstelling BSO

De beroepskracht ondersteunt en stimuleert individuele kinderen;

De oudere kinderen van de BSO kunnen meer verantwoordelijkheid dragen. Wij kijken per kind wat deze kunnen zijn. Denk aan zelfstandig activiteiten uitvoeren bijv. koken. In overleg met de ouders bepalen we wat wel en niet mag en kan. Op deze manier voelen ook de oudere kinderen zich gerespecteerd op de groep. Er staan vaste leidsters op de groep die daardoor een goed overzicht hebben van hoe elk kind zich ontwikkelt. Wij benaderen de kinderen positief. Door de kinderen complimenten te geven voor positief gedrag vergroten we het zelfvertrouwen. Negatief gedrag negeren we of geven we zo weinig mogelijk aandacht. Juist zeggen wat een kind wel mag doen i.p.v. niet komt veel positiever over! Voorbeelden zijn, 'ga maar op je stoel zitten' en niet 'je mag niet staan tijdens het eten'. Zo voorkom je dat de omgang met een kind negatief wordt en er alleen maar 'niet doen' en 'nee' gezegd wordt.

De kinderen krijgen voldoende mogelijkheden tot ontwikkeling op persoonlijk en emotioneel vlak.

Er is een goede interactie tussen leidster en kind;

De kinderen overleggen veel met de leidsters. 'mogen we hiermee spelen, mogen we dit knutselen?' veel activiteiten komen uit het kind zelf. De leidsters zijn er om alles in goede banen te leiden en te kijken of iedereen het naar zijn of haar zin heeft. Even bij een kind zitten wat zich verveelt of even niet weet wat hij/zij kan gaan doen hoort daarbij. De omgang is volgens onze normen en waarden, normale toon, met respect en elkaar in zijn/haar waarde laten.

Kinderen hebben de mogelijkheid om eigen ervaringen op te doen middels spelmaterialen, activiteiten aanbod, keuze voor een thema en inrichting.^[1] De kinderen hebben veel eigen inbreng op de BSO. Ze worden betrokken bij de inrichting van de speelruimtes, het aanschaffen van materialen enz. We laten de kinderen hierin heel vrij. Het is leuk om te zien hoe de oudste BSO kinderen de ruimte veranderen naar eigen idee. Als we toe zijn aan het bestellen van nieuwe knutsel materialen laten we de kinderen ook altijd mee denken, waar spelen we vaak mee, wat missen we op de groep e.d. mooi om te zien is dat het vaak goedkope dingen zijn die de kinderen vragen!

Er is aandacht voor leermomenten, hierbij is taal en motorisch spel van jonge kinderen belangrijk;

Kinderen van de BSO leeftijd zijn erg leergierig, nieuwe dingen ontdekken en met andere materialen werken vinden ze heel leuk. Op de BSO stimuleren we knutselen, zoeken dingen op, lezen boeken en lezen voor. De groepsinrichting wordt aangepast aan het thema van dat moment en de ouders krijgen vaak ook een mail over het thema. Verder hebben we een 'speelmattenruimte' waar we met de kinderen allemaal verschillende gymspellen doen.

Als het met een kind om uiteenlopende redenen niet lekker loopt op de groep kan de leidinggevende contact opnemen met de leerkracht op school. Dit gebeurt ook andersom. De leidsters hebben hiervoor altijd goedkeuring van de ouders nodig. Er is dan overleg over de ontwikkeling van het kind en hoe er met bepaalde situaties gehandeld wordt. Dit overleg is heel fijn en helpt het kind ook erg. Zowel school als BSO houden dezelfde werkwijze/regels aan en dit geeft veel duidelijkheid.

Sociale competentie

De leidster ondersteunt de kinderen in de interactie tussen kinderen onderling en de kinderen maken deel uit van het groepsgebeuren. Omdat wij het heel belangrijk vinden dat kinderen zich betrokken voelen bij de groep zijn de leidsters daar erg alert op. De leidsters hebben extra oog voor kinderen die verlegen zijn of niet lekker meelopen met de groep. Het mee spelen en een steuntje in de rug geven hoort erbij. Eerst samen ergens op af stappen voelt vaak voor een kind een stuk veiliger. Ook het bespreekbaar maken van hoe het op de groep gaat is een belangrijk onderdeel van de dag. Hoe gaat het tijdens het spelen, heeft iedereen het naar zijn/haar zin en heeft iedereen wat leuks om te doen, de leidsters houden dit goed in de gaten. Juist een leuke activiteit doen met een kind dat even alleen is trekt vaak andere kinderen aan. Kinderen die erg onrustig zijn komen hierdoor vaak tot rust. Doordat er veel gewerkt wordt in kleine groepjes is er meer aandacht voor de kinderen.

De leidster ondersteunt de kinderen in het voorkomen en oplossen van conflicten

Pesten komt in de leeftijd van vier tot dertien jaar regelmatig voor. De pedagogisch medewerk(st)ers zijn hier alert op en ondernemen direct actie wanneer het zich voordoet. Allereerst maken we het bespreekbaar in de groep, zonder dat er namen worden genoemd. Meestal werkt dit voldoende. Mocht het niet zo zijn, volgt er een gesprek met gepeste en pester en worden er duidelijke afspraken gemaakt. Ouders worden hier vanzelfsprekend over ingelicht. Wanneer het pesten nog niet stopt is er een probleem. Wanneer een kind regelmatig een ander kind pest en zorgt dat het zich onveilig voelt, is dat een probleem. De ouders zullen erbij betrokken worden om te onderzoeken waarom het kind zich zo gedraagt en om een oplossing te zoeken. Mocht dit allemaal niet baten, zijn wij in het uiterste geval genooddaakt om een kind te verwijderen van de BSO en de opvang te beëindigen. De leidsters zijn niet opgeleid om kinderen met gedragsproblemen op te vangen. Ieder kind moet zich veilig voelen, zowel op het kinderdagverblijf als op de BSO.

Normen en waarden

Waarden zijn die grondbeginselen die ons vertellen wat wel of niet belangrijk is in het leven, wat wel of niet wenselijk is, wat wel of niet goed is etc. Normen zijn de geschreven en ongeschreven regels en afspraken die gebaseerd zijn op de waarden. Als leidsters zien we samen met de ouders de BSO als onderdeel van de maatschappij, waarin kinderen relaties met elkaar, met de pedagogisch medewerkers en met ouders aangaan. Wij vinden het belangrijk dat kinderen elkaar respecteren en accepteren. Elk kind mag er zijn met zijn eigen gevoelens, gedragingen en behoeften. We helpen kinderen de onderlinge verschillen te zien en te waarderen, ook al is het anders dan zij gewend zijn. Wanneer de waarden/normen van ouders afwijken van die van onze organisatie zullen we proberen daar rekening mee te houden en in te passen in de regels. Ook spreken we ze aan op het gedrag van hun kind. Zo kunnen we direct handelen en het gedrag bespreekbaar maken.

Voorbeeldfunctie: Doordat de leidsters voorbeeldgedrag aan kinderen tonen, wordt het besef van normen en waarden bij de kinderen gestimuleerd. Daarnaast wordt er uitgelegd waarom bepaald gedrag wenselijk is of juist niet. Kinderen proberen we normen en waarden spelenderwijs mee te geven. Door ze bijvoorbeeld en verhaaltje te vertellen, waar in een kindje geplaagd wordt en ze uit te leggen dat dit niet mag. Aan tafel leggen we uit hoe en waarom je netjes moet eten.

Corrigeren en belonen: Kinderen hebben grenzen nodig en die proberen wij aan te geven. Het team zit over straffen en belonen op één lijn. Ervaringen worden uitgewisseld in kindbesprekingen. Het aangeven van grenzen gebeurt altijd met respect voor het kind. Met een positieve benadering bezig, het is een vorm van stimuleren en het gebeurt op de volgende manieren: Aandacht geven, aankijken, vriendelijke woorden, glimlachen. Wanneer een kind probleemgedrag vertoont, wordt er op de momenten dat het wel goed gaat zoveel mogelijk aandacht gegeven aan het kind en hij/zij wordt geprezen om dit gedrag. Corrigeren bestaat voornamelijk uit:

- Het kind wordt aangesproken/gecorrigeerd
- Het kind krijgt de kans te vertellen wat er is gebeurd

- We leggen het kind uit waarom het gedrag niet kan
- Er wordt niet tegen kinderen geschreeuwd
- De leidster die het conflict is aangegaan rond het ook weer af door even met het kind na te praten en duidelijk te stellen dat zij niet meer 'boos' is
- Het kind biedt zijn excuses aan
- Het kind krijgt de kans zijn/haar gedrag te veranderen
- Het kind wordt na het corrigeren afgeleid om iets anders te doen
- We melden de ouders altijd de voorgaande stappen Corrigeren is afhankelijk van de leeftijd van het kind, het aantal kinderen op de groep, het moment en de situatie/ het conflict zelf. Het kind kan streng worden toegesproken, het kind kan kort apart worden gezet of het kan zijn dat het kind tijdelijk niet met bepaald speelgoed of bepaalde kinderen mag spelen. Wanneer het kind gedrag vertoont dat vaak gecorrigeerd wordt, kaarten de pedagogisch medewerkers dit aan bij de ouders.

ORGANISATIE

GROEPSAMENSTELLING

Groepsamenstelling

Binnen Kinderopvang Happy Feet wordt gewerkt met een BSO basisgroep. Er worden maximaal 19 kinderen op de BSO per dag opgevangen. Voor verticale groepen van 4 tot 13 jaar geldt een BKR van 1 op 11. Deze wijziging heeft gevolgen voor de groepssamenstellingen en de maximale groepsgrootte.

Combinatiegroep: Een aantal kinderen van de BSO kunnen op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag naar de Dagopvang toe. Dit wordt met betreffende klant(en) vastgelegd. Het betreft hier de jongste kinderen van de BSO

Ieder kind ontwikkelt zich en groeit in zijn eigen tempo. De ontwikkeling van het kind is bepalend voor de behoefte van het kind en zijn belevingswereld. De opvang is zo ingericht dat er de volle aandacht is voor de specifieke behoefte die bij een bepaalde ontwikkelingsfase en leeftijd horen.

Verticale groep:

Kenmerk voor een verticale groep is dat kinderen van 4 tot 12 jaar in één groep verblijven. Ze houden dezelfde leidsters en groepsgenoten. Ze hoeven dus niet halverwege hun verblijf te veranderen van groep, wat een voordeel kan zijn. Een ander voordeel is dat de jongste kinderen van de oudere kunnen leren. Oudere kinderen leren weer rekening te houden met de kleintjes. Bovendien is het mogelijk om broertjes en zusjes bij elkaar in één groep te plaatsen.

Plaatsingsbeleid

Ieder kind is welkom bij Happy Feet. Enkel als de begeleiding veel zwaarder is vanwege een handicap kunnen wij tot de conclusie komen dat Kinderopvang Happy Feet niet de juiste plaats is voor het kind.

Wennen en afscheid nemen

Dit hangt af van de ouders maar wij stellen altijd voor aan de ouders om samen met het kind een tijdje in de kinderopvang te spelen en zo te wennen aan de nieuwe omgeving. Mede afhankelijk van het kind kan dat 1 of meerdere keren zijn.

Opvangtijden BSO

	Schoolperiode	Vakantieperiode
Ma	14.30 - 18.00 uur	07.30 - 18.00 uur
Di	14.30 - 18.00 uur	07.30 - 18.00 uur
Wo	Geen BSO*	Geen BSO*
Do	14.30 - 18.00 uur	07.30 - 18.00 uur
Vrij	14.30 - 18.00 uur	07.30 - 18.00 uur

Ophaaltijden per school

Haaltijden leidsters	Basisschool De Horizon	Basisschool De Regenboog
Ma	15.00 uur	15.15 uur
Di	15.00 uur	15.15 uur
Wo	Geen BSO*	Geen BSO*
Do	15.00 uur	15.15 uur
Vrij	15.00 uur	15.15 uur

- **Wij zullen ons in eerste instantie richten op de maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag in verband met huidige personeelskrachte. Mocht dit qua personeel lukken en er is voldoende vraag naar de woensdag, dan zullen wij dit ook aan gaan bieden.**

De ouders kunnen de kinderen vanaf 16.30 uur ophalen. Het is prettig voor de leidsters en de groep als ze buiten de vaste haal- en brengtijden zo min mogelijk gestoord worden. Als een ouder toch van deze tijden af wil wijken, d.w.z. later brengen of eerder halen, wordt dit overlegd met de leidsters. De ouders kunnen altijd bellen om te horen hoe het met hun kind gaat.

Dagindeling

De dagindeling is afhankelijk van de kinderen. Op vaste tijden wordt er gegeten, gedronken en fruit gegeten. Aandacht wordt besteed aan verjaardagen, ook van ouders en/of broertjes en zusjes, en aan feestdagen. Er wordt in de kring gespeeld, gezongen en voorgelezen.

- Kinderen die gebruik maken van de voorschoolse opvang (VSO) kunnen tussen 07.30 en 08.15 uur gebracht worden.
- Kinderen gaan met een vaste vertrouwde leidster naar school. De kinderen worden in de klas bij juf/meester gebracht.
- Tussen deze tijd worden de kinderen opgehaald van school.
- Op de dagen dat de kinderen vroeg uit zijn van school, wordt er op de BSO een broodmaaltijd gegeten.

- Als de kinderen uit school komen wordt er eerst gegeten en gedronken aan tafel. De kinderen krijgen cracker, komkommer, ontbijtkoek en een glas limonade/thee/water.
- Op de BSO werken we met thema's, afhankelijk van het weer, de interesses van de kinderen en het tijdsbestek wordt besloten wat we gaan doen. We willen de kinderen zoveel mogelijk vrijheid geven in het kiezen van de activiteiten. Het is op de BSO ook lekker ontspannen na een dag school

De dagindeling in de schoolweken ziet er ongeveer als volgt uit:

15.00 – 15.30	Kinderen van school ophalen
15.30 – 15.45	Siroop en water drinken en brood/crackers.
15.45 – 16.00	Er wordt samen met de kinderen een gezamenlijke activiteit gedaan.
17.00 – 17.15	De kinderen krijgen komkommer/ koekje.
16.30 – 18.00	Vrij spelen tot de kinderen worden opgehaald.

De dagindeling in de vakantie ziet er ongeveer als volgt uit:

07.30 – 09.00	Het begin van de dag, alle kinderen die vroeg komen kunnen lekker spelen. De bijzonderheden worden besproken met de persoon die het kind komt brengen.
09.00 – 09.15	De meeste kinderen zijn binnen, we gaan samen het speelgoed opruimen en beginnen met zingen.
09.15 – 10.00	Siroop en water drinken en vers fruit eten.
10.00 – 10.15	Alle kinderen gaan even plassen of worden verschoond.
10.15 – 11.00	Samen een activiteit doen. Dat kan van alles zijn, bijvoorbeeld knutselen of schilderen. Lekker naar buiten!
11.00 – 11.30	Nog even vrij spelen, helpen met tafeldekken en handen wassen.
11.30 – 12.15	De middagmaaltijd. Het eerste broodje is altijd met worst of kaas, daarna mogen de kinderen zelf kiezen. Na het eten krijgt iedereen een glas melk. Ook voor en na de middagmaaltijd wordt er gezongen.
12.15 – 14.00	Vrij spelen.
14.00 – 14.30	Siroop en water drinken en crackers.
15.00 – 16.00	Er wordt samen met de kinderen een gezamenlijke activiteit gedaan.
16.00 – 16.30	De kinderen krijgen vla en/of yoghurt.
16.30 – 18.00	Vrij spelen tot de kinderen worden opgehaald.

Opmerkingen:

- Gedurende de dag krijgen de kinderen die iets willen drinken, buiten de gezamenlijke drinktijden om, bij ons in principe water.

Samenvoegen van stam en basisgroep (combinatiegroep)

Op bepaalde momenten of dagen voegen wij stam/basisgroep samen. De 3 jarige kunnen dan spelen met de BSO. Dit kan bijvoorbeeld tijdens de pauzes van onze pedagogisch medewerkers zijn of aan het eind van de dag. Ten slotte doen we dit als het aantal kinderen dit toelaat (bijv. door vakanties of

minder bezetting). Maar dit zal NIET vaak voorkomen. We houden de dagopvang en BSO zoveel mogelijk gescheiden.

Combinatiegroep: Een aantal kinderen van de BSO kunnen op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag naar de Dagopvang toe. Dit wordt met betreffende klant(en) vastgelegd. Het betreft hier de jongste kinderen van de BSO.

Bij de personeelsbezetting wordt zorggedragen voor stabiliteit en continuïteit met dagelijks één tot twee vaste leidsters per groep. Bij wisselende kind-aantallen en ziekte of vakantie van medewerkers kan inzet van een andere medewerker nodig zijn. Hierbij wordt altijd eerst getracht een medewerker van de eigen vestiging in te zetten.

AFWIJKEN VAN DE BKR

Tijdens schoolweken wordt op de BSO voldaan aan de BKR norm tijdens de gehele opvang periode. De medewerkers zijn ingezet vanaf ophaaltijd van school tot sluitingstijd van de BSO. Er zijn kinderen die tijdens de BSO periode opgehaald moeten worden van school.

Vakantieweken bij 1 leidster (bij 10 kinderen of minder)

	Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag	
Openen	07:30-08:30 uur	07:30-08:30 uur	Geen BSO	07:30-08:30 uur	07:30-08:30 uur	Er is een kdv groep open
Pauze	12:15-13:15 uur	12:15-13:15 uur	Geen BSO	12:15-13:15 uur	12:15-13:15 uur	Er is een kdv groep open
Sluiting	-	-	Geen BSO	-	-	-
Totale afwijking:	2 Uur	2 Uur	Geen BSO	2 Uur	2 Uur	

Vakantieweken bij 2 leidsters (bij meer dan 10 kinderen)

	Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag	
Openen	08:30-09:00 uur	08:30-09:00 uur	Geen BSO	08:30-09:00 uur	08:30-09:00 uur	Er is een kdv groep open
Pauze	12:15-14:15 uur	12:15-13:15 uur	Geen BSO	12:15-13:15 uur	12:15-13:15 uur	Er is een kdv groep open
Sluiting	17:30-18:00 uur	17:30-18:00 uur	Geen BSO	17:30-18:00 uur	17:30-18:00 uur	Er is een kdv groep open
Totale afwijking:	3 Uur	3 Uur	Geen BSO	3 Uur	3 Uur	

VERLATEN VAN DE BASISGROEP

AARD

Kinderen verlaten de basisgroep voor bijv. een activiteit op de speelmatten (BSO), bij een andere groep spelen, aangrenzend buitenruimte, voor Sinterklaas of andere feesten. Daarnaast hebben we de uitstapjes bijv. wandelen naar het park, kinderboerderij, bakker etc. (ze worden via de app op de hoogte gebracht en geven akkoord).

ORGANISATIE

AANGRENZEND:

De BKR wordt gehandhaafd voor het aangrenzend buitenspelen.

De BSO kan dan van 16:30 uur – 17:00 uur aangrenzend buitenspelen.

BIJ NIET AANGRENZEND verbanddoos meegenomen, telefoon, tablet/presentielijst.

VOLGEN EN STIMULEREN VAN DE ONTWIKKELING

Het welbevinden en de ontwikkeling van het kind wordt gevolgd door het regelmatig, min of meer dagelijks, te observeren. Er wordt gelet op het welbevinden van het kind, de emotionele en sociale ontwikkeling, de lichamelijke ontwikkeling en de taalontwikkeling. Met de opgedane inzicht kan worden afgestemd hoe kinderen het beste begeleid en gestimuleerd kunnen worden in hun ontwikkeling.

MENTORSCHAP/KINDBESPREKING

Om de ontwikkeling en het welbevinden van het kind goed te kunnen volgen, vinden heeft elk kind op de opvang een mentor toegewezen. Op de groep van het kind kan gezien worden wie de mentor van betreffende kind is. Ieder kind wordt bij binnenkomst geobserveerd en er wordt een doel opgesteld.

De kinderen worden besproken door de groepsleidsters, het gaat dan om de ontwikkeling van het kind, hoe gaat het op de groep met het kind. Deze bespreking heeft tevens de functie ontwikkeling- en/of andere problemen vroegtijdig te onderkennen. Eventuele bijzonderheden worden altijd met de ouders besproken, zodat we samen kunnen kijken naar wat er aan de hand zou kunnen zijn met het kind. Indien wenselijk wordt er een deskundige bij betrokken.

BIJZONDERHEDEN M.B.T. DE ONTWIKKELING

Als er 'iets' is met een van de kinderen, bijv. een vermoeden van achterstand, wordt dat besproken met de ouders, eventueel in een extra oudergesprek. Samen wordt op zoek gegaan naar de oorzaak. Die zou en kunnen liggen in de aanleg of ontwikkeling van het kind, de omgeving van het kind, de gezinsomstandigheden, het opvoedingsklimaat. Gezamenlijk komt men dan tot een aanpak van het kind, waarvan gedacht wordt, dat die voor de ontwikkeling goed is. In een aantal gevallen zal de ouders aangeraden worden om contact op te nemen met de huisarts of de arts van het consultatiebureau. In overleg de groepsleidsters of leidinggevende van de kinderopvang hierin een ondersteunende rol hebben.

DE LEIDSTERS EN ANDERE VOLWASSENEN

PROFESSIONEEL

Kinderopvang beschouwen wij als een professionele activiteit. Dit vraagt om goed opgeleide mensen. De medewerkers zijn zich bewust van de pedagogische uitgangspunten van Kinderopvang Happy Feet en dragen deze uit naar kinderen en ouders. Zij beschikken over de vaardigheden die nodig zijn om de kinderen zowel individueel als in groepsverband te verzorgen en te begeleiden. De kinderen worden opgevangen door deskundige leidsters die vanuit de pedagogische visie van Kinderopvang Happy Feet op persoonlijke wijze een relatie aangaan met de kinderen. Het is de taak van de leidster een klimaat te scheppen waarbinnen ieder kind tot zijn recht komt en de zorg en aandacht krijgt die hij nodig heeft. Ieder kind heeft behoefte aan warmte, liefde en een knuffel en die geven wij graag. De leidsters hebben een pedagogische beroepsopleiding gevolgd in het middelbaar of hoger beroepsonderwijs. Kinderopvang Happy Feet verzorgt de nodige na- en bijscholing voor het personeel.

SAMENSTELLING LEIDSTERS

De groepsgrootte en het aantal leidsters per groep zijn afgestemd op de ontwikkeling van de kinderen en de zorg die zij nodig hebben. De leidsters zijn u eerste aanspreekpunt. Per 10 kinderen is er 1 leidster aanwezig, dit is overeenkomstig het kwaliteitsconvenant.

De leidsters werken parttime, waardoor uw kind meerdere leidsters per week zal tegenkomen. De medewerkers zijn goed opgeleid en deskundig. De leidsters hebben een pedagogische beroepsopleiding gevolgd in het middelbaar of hoger beroepsonderwijs. Zij zijn geselecteerd op hun kwaliteiten om met kinderen en ouders om te gaan.

INVALKRACHTEN

Op de groep zijn vaste leidsters. Bij afwezigheid van een personeelslid door bijvoorbeeld ziekte of vakantie is het nodig dat iemand anders haar werkzaamheden overneemt. Door een flexibele inzet

van het personeel kunnen wij intern vervanging regelen. Kinderopvang Happy Feet kan op deze manier garanderen dat ook bij afwezigheid van de eigen vaste leidsters, de kinderen in vertrouwde handen zijn.

STAGIAIRES

Om aankomende beroepskrachten de kans te geven ervaring op te doen binnen de kinderopvang, zijn er jaarlijks een aantal stagiaires in Happy Feet. Zowel de kinderen als de stagiaire zelf hebben er belang bij vertrouwd met elkaar te raken. Alle activiteiten en werkzaamheden van de stagiaires gebeuren onder begeleiding van ervaren krachten. Gedurende de stage worden de stagiaires (BOL) boventallig ingezet. Dit houdt in dat het team van vaste leidsters wordt aangevuld met een stagiaire. De professionaliteit en de kwaliteit blijven gewaarborgd.

BBL en BOL stagiairs werken continu onder begeleiding en verantwoording van een gediplomeerd pedagogisch medewerker, die feedback geeft. De werkbegeleider is een ervaren beroepskracht. De BBL en BOL student en de werkbegeleider evalueren de stage en maken afspraken over de taken en verantwoordelijkheden voor de komende periode.

Binnen 2 maanden wordt voor een BBL-er een POP opgesteld.

Daarnaast is er ruimte voor opdrachten vanuit de opleiding. BBL en stagiairs staan zoveel mogelijk op dezelfde groep. Dit in verband met hun ontwikkelingsfase.

Als er op onze locatie een BBL of stagiair is, dan informeert de leidinggevende de ouders hierover via de Bitcare app of het informatiebord op de opvang.

Taken van een BBL Medewerker stagiaire PW:

- Begeleiden, verzorgen en ontwikkelen van kinderen in de leeftijd van 0-4 jaar
- Zelfstandig voor de groep staan, (gedurende het eerste jaar van de opleiding zijn zij van 0% tot 100% inzetbaar; het tweede jaar is de BBL-er in principe 100% inzetbaar) ondersteund door andere pedagogisch medewerkers en/of stagiaires
- Creëren van een warme en veilige omgeving en verantwoordelijkheid dragen voor de veiligheid van de omgeving
- Kinderen stimuleren positief bij te dragen aan de groeps sfeer
- Ingrijpen en bemiddelen bij conflicten
- Kunnen improviseren bij onverwachte situaties en aanpak bedenken
- Actief inspelen op wat het kind aangeeft en daarbij rekening houden met zijn behoefte en mogelijkheden
- Spelactiviteiten en verschillende situaties toepassen
- Meerdere activiteiten tegelijk verrichten en overzicht houden
- Plannen en organiseren de voorbereiding van speciale gelegenheden
- Observeren van individuele kinderen
- Spelonderwijs stimuleren van de ontwikkeling
- Ontwikkeling volgen eventuele afwijkingen signaleren
- Hygiëne in acht nemen, verschoneren, ondersteunen bij zindelijkheid
- Literatuur lezen informatie en ideeën van collega's gebruiken
- Informatie uitwisselen tussen pedagogische medewerkers
- Gesprekken en overdracht voeren met ouders
- Huishoudelijke werkzaamheden verrichten en materialen beheren
- Schoonhouden van de groep

Taken van een BOL-stagiaire PW:

- Ondersteunen met het creëren van een warme en veilige omgeving en voor de veiligheid van de omgeving.
- Het ondersteunen van de begeleiding en verzorging van kinderen in de leeftijd van 0 - 4 jaar, zowel individueel als in groepsverband.
- Aandacht verdelen over kinderen individueel en groepjes kinderen.
- Ondersteunen om kinderen positief bij te laten dragen aan de groeps sfeer.
- Ondersteunen met organisatie en voorbereiding van activiteiten.
- Ondersteunen met spelactiviteit.
- Hygiëne in acht nemen, ondersteunen met verschoneren, ondersteunen bij zindelijkheid.
- Huishoudelijke activiteiten verrichten en materialen beheren.
- Schoonhouden van de groep.

- Bereid zijn zich te blijven ontwikkelen door functioneringsgesprekken en evaluatiegesprekken.

LOCATIEMANAGER EN DIRECTEUR

Taken: eindverantwoordelijke voor de locaties. Op kantoor zijn de locatiemanager Sanae Rahouani of de directeur Rachid Rahouani vaak aanwezig. Zij zijn verantwoordelijk voor alles wat er aan de Miquelstraat gebeurt. Omdat Sanae Rahouani als locatiemanager meerdere locaties aanstuurt heeft zij ook een zakelijk mobiel telefoonnummer waar u haar naast de specifieke locatie op kunt bereiken 06 - 14 32 30 77.

PEDAGOGISCH BELEIDSMEDEWERKER/COACH

Vanaf 2019 is er een pedagogisch beleidsmedewerker/coach wordt zowel intern als extern uitgevoerd. Sanae Rahouani doet het beleidswerk en incidenteel (voor nieuwe medewerkers) is er een coach. De pedagogisch beleidsmedewerker is voornamelijk bezig met het beleid. Hier wordt minimaal 50 uur per jaar per kindercentrum voor berekend. Ook kan het gaan om trainingen aan het personeel.

De pedagogisch medewerkers worden gecoacht bij de dagelijkse werkzaamheden. Iedere pedagogisch medewerker wordt jaarlijks gecoacht. Per fulltime formatieplaats wordt minimaal 10 uur coaching per jaar berekend. De verdeling van het totaal aantal uren over de medewerkers is maatwerk.

LEEFOMGEVING EN LEEFRITME

DE GROEPSRUIMTEN

De groepsruimte

De groepsruimte is de ruimte waar de kinderen een groot deel van de dag doorbrengen. De zorg voor de kinderen vindt plaats in een omgeving die ervoor moet zorgen dat de kinderen zich geborgen en veilig voelen. De groep heeft een overzichtelijke speelruimte. Kinderen hebben ruimte nodig om te spelen, zich uit te leven en te bewegen. Maar ook om zich terug te trekken, tot rust te komen en zich te concentreren.

De buitenspeelplaats is bereikbaar vanuit de groep. Fietsjes en ander buitenspeelmateriaal is voldoende beschikbaar. De buitenruimte zit dusdanig gelegen dat in de zomer voldoende schaduwplekken zijn. Als het te warm wordt, kunnen badjes opgezet worden, zodat de kinderen lekker met water kunnen spelen.

BAKJES

Elke kindje heeft een eigen bakje om spullen in te doen. Hierin kunnen onder andere persoonlijke dingen worden bewaard. Eventuele post voor ouders en kunstwerkjes van de kinderen worden in het bakje leggen.

VOEDING

Het uitgangspunt van de kinderopvang is dat kinderen in de tijd dat ze op de kinderopvang zijn gezond eten. Eten is een sociaal gebeuren, de kinderen zitten gezamenlijk aan tafel. De leidster smeert de boterham voor jonge kinderen ter plekke, zodat elk kind zelf kan aangeven wat hij op zijn brood wil. Het gesprek tijdens het eten krijgt veel aandacht. De kinderen krijgen een gevarieerd voedingsaanbod bestaande uit gezonde producten. Kinderopvang Happy Feet zorgt voor tussendoortjes en een afwisselende broodmaaltijd bestaande uit bruinbrood, kaas en vleeswaren. De kinderen drinken onder andere een beker melk. Iedere dag krijgen de kinderen vers fruit en zijn er verschillende gezonde tussendoortjes. In overleg is het mogelijk om over individuele wensen, zoals een speciaal dieetafspraken te maken. Dit geldt ook voor wensen op het gebied van vegetarisch of veganistisch voedsel. Als kinderen een voedingsallergie of -intolerantie hebben, een dieet volgen of vanwege geloofsovertuiging bepaalde voedingsmiddelen niet mogen hebben, kan dit aan de groepsleiding worden doorgegeven. Deze zal er zorgvuldig op toezien dat die kinderen alleen die dingen eten en drinken die ook echt mogen. Kinderen krijgen tijdens feestjes vaak traktaties. Het streven is om deze traktaties vooral te laten bestaan uit gezonde etenswaren, zoals mandarijntjes, ligakoeken, stukjes kaas, enz. zoetheid wordt afgeraden.

GOEDE OVEREENSTEMMING MET OUDERS

Bij het opvangen van de kinderen is het natuurlijk belangrijk dat er een goede overeenstemming is tussen de kinderdagopvang en de thuissituatie. De gehanteerde normen, waarden en regels moeten in beide situaties zoveel mogelijk overeenstemmen om de kinderen een vertrouwde omgeving te bieden. Dit kan alleen tot stand komen, als er een goede communicatie is tussen ouders, leidsters en directie.

SPELEN

Spelen is de bezigheid waaraan het kind het meeste plezier beleeft. Het is de manier van ontdekken, ervaren en onderzoeken van de wereld.

Spelen is bovendien de manier van het kind om zich te uiten en zo zijn ervaringen te verwerken. Met andere kinderen leert het kind samen spelen en samen zijn. Om te kunnen spelen heeft het kind ruimte en uitdaging nodig, zowel lichamelijk als geestelijk. Kinderopvang Happy Feet biedt deze ruimte. De kinderen kunnen vrij spelen en zo hun eigen spel ontplooiën. Iedere leeftijd heeft bepaalde kenmerken als het gaat op spelbeleving.

Spelen is de bezigheid waaraan het kind het meeste plezier beleefd. Het is de manier van ontdekken, ervaren en onderzoeken van de wereld.

Spelen is bovendien de manier van het kind om zich te uiten en zo zijn ervaringen te verwerken. Met andere kinderen leert het kind samen spelen en samen zijn. Om te kunnen spelen heeft het kind ruimte en uitdaging nodig, zowel lichamelijk als geestelijk. Kinderopvang Happy Feet biedt deze ruimte. De kinderen kunnen vrij spelen en zo hun eigen spel ontplooiën.

BUITENSPELEN

Frisse lucht en daglicht is gezond voor ieder mens. Wanneer het weer het toelaat gaan we met de kinderen naar buiten. Daar kunnen ze lekker fietsen en zich daarmee helemaal uitleven. De leidster draagt er zorg voor, dat het kind niet te veel blootgesteld wordt aan felle zon in de zomer en behoedt de kinderen ook voor zonnebrand met behulp van antizonnebrandcrème.

SPELONTWIKKELING

Op de groep bieden wij een op de ontwikkeling afgestemd spelaanbod dat aansluit op de belevingswereld van het kind. Zo wordt het kind op het juiste niveau gestimuleerd in zijn ontwikkeling. Hoewel er voor ieder spelgebied aandacht is, ligt de nadruk op het spel dat het meeste aansluit op de ontwikkeling en belevingswereld van het kind.

SPELVORMEN

Op verschillende plaatsen zijn speelmaterialen vrij toegankelijk voor de kinderen. De ruimte waarin de kinderen spelen, is ingedeeld naar de verschillende spelbehoeftes. Zo kunnen zij zich uitleven met groot speel materiaal, in de 'kussenhoek' een boekje lezen en aan tafel tekenen. Het kind kan op deze manier voor dat spel kiezen waar het behoefte aan heeft. De leidster betreft zichzelf niet actief in het spel. Het is haar rol om de veiligheid en de kwaliteit van het spel te bewaken. De momenten van vrij spel worden afgewisseld met activiteiten. Dit zijn spelvormen die in groepsverband plaatsvinden onder begeleiding van de leidsters. De keuze van de activiteit wordt door inbreng van de kinderen en de sfeer in de groep bepaald. Tijdens het spelen kijkt de leidster waar de kinderen behoefte aan hebben. De ene keer hebben de kinderen de behoefte zich uit te leven door te dansen, de andere keer door rustig te schilderen.

SPEELGOED

Speelgoed heeft een belangrijke functie in het kinderspel, het lokt immers uit tot spelen. Voor een goede spelstimulus is speelgoed of spel materiaal van een natuurlijk materiaal onontbeerlijk. Het ontdekken van de verschillen tussen het speelgoed en de eigenheid van het materiaal roepen verschillende zintuiglijke belevingen op. Wij hebben een grote variatie aan speelgoed dat aansluit bij de verschillende spelgebieden. Het kind kan hierdoor nieuwe uitdagingen aangaan. Anderzijds is er in Kinderopvang Happy Feet geen speelgoed dat bedoeld is om gewelddadig spel uit te lokken.

ACTIVITEITEN

Er is een breed scala aan activiteiten. Dit omvat het spelen met materialen, muziek, woord en gebaar, taal, dans en beeld. Ter illustratie worden hieronder een aantal vormen uiteengezet. Muzikale spelvormen zoals zingen, dansen en spelen op instrumenten krijgen veel aandacht. Dagelijks zingen wij liedjes met de kinderen. Het samen zingen versterkt de band tussen de kinderen en de leidster. Tijdens het dansen leren de kinderen hun lichaam bewegen. Ze ontwikkelen gevoel van ritme en maat. Met instrumenten maken de kinderen zelf muziek. Tijdens de dramatische expressie worden verhaaltjes en ervaringen uitgebeeld en omgezet in handelingen. Teken en schilderen geeft de kinderen de mogelijkheid zich uit te drukken.

FEESTEN EN UITSTAPJES

Het vieren van feesten hoort erbij! Feestvieren draagt bij aan het groepsgevoel en zorgt voor spanning en afwisseling. Tegelijkertijd leren de kinderen omgaan met hun eigen emoties zoals vrolijkheid, angst en verlegenheid. Binnen Kinderopvang Happy Feet vieren we onder meer verjaardagen, afscheid van kinderen, geboortes van broertjes en zusjes, sinterklaas, kerstmis, carnaval, Moederdag, vaderdag. Kinderen worden altijd nauw betrokken bij de voorbereiding. Zo maken ze samen met de groepsleiding carnaval versieringen, vader- en Moederdag presentjes enz. Bij het vieren van verjaardagen en het nemen van afscheid zijn de ouders altijd van harte welkom. Samen uitstapjes maken is voor kinderen ook een feest. Ze genieten ervan. Voorbeelden van uitstapjes zijn: wandelen naar het park, kinderboerderij, bakker etc.

VERJAARDAG

Als er iemand jarig is vieren wij feest. De jarige krijgt een mooie hoed en op de deur hangt een strook met de naam van de jarige, zodat iedereen kan zien wie er jarig is. De rest van de ruimte is versierd. Met liedjes en instrumenten spelen zingen we de jarige toe. De jarige krijgt een cadeautje van Happy Feet. Traktaties mogen natuurlijk niet ontbreken, we adviseren ouders echter met een 'gezonde' traktatie te komen. Met de ouders spreken we af hoe laat we het feest gaan vieren. Ouders mogen natuurlijk bij dit feest aanwezig zijn. Het vieren van verjaardagen is immers niet alleen een spannende en belangrijke dag voor de kinderen maar ook voor de ouders. Foto's mogen dus gemaakt worden!

JAARFEESTEN EN JAARRITME

Het jaarritme wordt gevormd door de seizoenen en jaarfeesten. De kinderen beleven de seizoenen en hun overgangen. Hierdoor krijgen zij het besef van de jaargetijden. In de periode voor Sinterklaas, Kerst en Pasen besteden we aandacht aan het aankleden van de groepsruimtes. Samen met de kinderen worden de versieringen gemaakt. Ook zingen we liedjes en vertellen we verhalen rondom het thema. In de week rondom sinterklaasavond organiseer Kinderopvang Happy Feet ook een nog een moment dat alle kinderen van de kinderopvang en hun ouders welkom zijn. Op deze dag krijgen alle kinderen een presentje van sinterklaas en zijn zwarte pietten.

AFSCHEID

Als een kind afscheid neemt bij Happy Feet, mag dit ook gevierd worden. Er breekt voor het kind een nieuwe en spannende periode aan. Hij kan deze dag afscheid nemen van zijn vriendjes en de groepsleidsters. Ook is het voor de andere kinderen duidelijk dat het kind vertrekt. De groepsleiding zal zorgen voor een leuke herinnering, in de vorm van een afscheidsboek; met foto's, plaksel en knutselwerkjes.

OUDERS

PLAATSINGSBELEID

Ieder kind is welkom bij Happy Feet. Ons criterium is om alle kinderen voldoende aandacht te kunnen bieden gedurende de dag

OPVANGTIJDEN

De openingstijden zijn op de werkdagen van 07.30 tot 18.00 uur.

KENNISMAKING MET HAPPY FEET

Ouders die geïnteresseerd zijn in een opvangplaats binnen Kinderopvang Happy Feet worden uitgenodigd voor een kennismakingsgesprek. Naast een rondleiding door het gebouw worden de ouders geïnformeerd over de pedagogische visie en werkwijze. Ouders kunnen zich middels een formulier inschrijven. Voordat het kind voor de eerste keer bij ons opgevangen wordt, vindt er een intakegesprek plaats. Tijdens dit gesprek staan de persoonlijke wensen en verwachtingen van de ouders en het kind centraal. Er worden afspraken gemaakt over hoe het kind komt wennen en over hoe de gebruiken en zorg van thuis voortgezet worden in het kindercentrum.

BRENGEN EN HALEN

Brengen van het kind door de ouder gebeurt om 07:30 uur en de BSO brengt om 08:15 uur de kinderen naar school. Bij het halen van de kinderen wordt er een overdracht gedaan door ons hoe het gegaan is met het kind. De ouders kunnen altijd bellen om te horen hoe het met hun kind gaat.

Een goede relatie tussen ouders en Kinderopvang Happy Feet is van groot belang voor het kind. Een gedeelde zorg vraagt om goede afspraken. Het is belangrijk om elkaar goed op de hoogte te stellen van dat wat het kind heeft meegemaakt. Ouders en de leidsters zijn zo beter in staat het kind te begrijpen. Daarom vinden wij het belangrijk dat ouders zich thuis voelen in Happy Feet.

OVERDRACHT

De overdracht is het moment dat de leidster en de ouders elkaar informeren over hoe het thuis en in Kinderopvang Happy Feet is gegaan. Door goed op de hoogte te zijn over wat er met het kind is gebeurd, kunnen beide partijen goed inspelen op de behoeftes van het kind.

Het kind een mindere dag op school heeft gehad, kan in Kinderopvang Happy Feet rekenen op wat extra aandacht en rustmomenten. Mochten ouders de behoefte hebben om wat uitgebreider met de leidsters te spreken dan kunnen zij hiervoor een afspraak maken. Ouders kunnen hierin ook zelf bijzonderheden vermelden. Ouders zijn welkom op de groep. Om een goed beeld te krijgen van Kinderopvang Happy Feet nodigen wij ouders uit een poosje mee te gaan met hun kind. Gedurende dit bezoek kunnen ouders nader kennis maken met de leidsters, de gebruiken in de groep leren kennen en actief een bijdrage leveren aan de invulling van het dagprogramma. Voor een bezoek maken ouders vooraf een afspraak met de leidsters.

De overdracht is het moment dat de leidster en de ouders elkaar informeren over hoe het thuis en in Kinderopvang Happy Feet is gegaan. Door goed op de hoogte te zijn over wat er met het kind is gebeurd, kunnen beide partijen goed inspelen op de behoeftes van het kind.

MIDDAG RUILEN OF EXTRA MIDDAG

De ouder kan een ruil middag aanvragen als deze middag valt binnen dezelfde week. Als de ouder bijvoorbeeld dinsdag afneemt en de ouder wil een keer in plaats van dinsdag donderdag gebruiken, dan kan dit mits de groepsgrootte (BKR) dit toelaat. Het door u vroegtijdig aangeven van het afnemen van een extra (ruil)dag vergroot de kans op slagen. Ruilen is 2 weken van tevoren en via de leidinggevende (telefonisch of Whatsapp) om een middag te ruilen bijv. dinsdag voor de donderdag.

Wanneer u bijvoorbeeld dinsdag afneemt en u wilt in plaats van deze dinsdagmiddag de vrijdagmiddag van de week erop gebruiken, dan kan dit alleen als u hiervoor betaalt. Kosteloos ruilen kan dan niet. Wanneer u een extra dag wilt kopen kan dit ook alleen als de groepsgrootte dit toelaat. Een extra dag aanvragen kan tot een dag van tevoren -afhankelijk van de BKR-, via leidinggevende (telefonisch of Whatsapp).

INFORMATIEVOORZIENING

Over de ontwikkelingen in de organisatie houden wij de ouders schriftelijk op de hoogte. Ouders worden geïnformeerd over bijzondere activiteiten, pedagogisch beleid, kwaliteitsontwikkeling en huisregels. Ouders kunnen voor informatie ook terecht op onze internetsite. Wij organiseren oudergesprekken waarop ouders nader kennis kunnen maken met de leidsters en ouders van de huidige of de nieuwe groep van hun kind. De leidsters informeren de ouders over het dagprogramma en wijze waarop daar invulling aan wordt gegeven.

OUDERCOMMISSIE

De belangen van de ouders worden behartigd door de oudercommissie. De oudercommissie kan gevraagd en ongevraagd adviseren. De ouderraad bestaat uit ongeveer 3 personen. Kinderopvang Happy Feet heeft een oudercommissie zoals omschreven in het huishoudelijk reglement van de oudercommissie. De leden van de oudercommissie informeren de andere ouders via de notulen van elke vergadering. Verder worden de ouders via de nieuwsbrief van Kinderopvang Happy Feet geïnformeerd over actuele onderwerpen en over de gang van zaken op de kinderopvang.

HUISREGELS

De huisregels bestaan uit een aantal zakelijke afspraken. In deze regels is vastgelegd wat ouders van ons en wij van ouders kunnen verwachten. Deze praktische afspraken bevorderen een veilige en vertrouwde opvang van de kinderen in Kinderopvang Happy Feet. Daarnaast ontvangt men bij aanmelding de algemene voorwaarden die van toepassing zijn.

- Roken is zowel in het pand als buiten op het speelterrein verboden.
- Auto's worden netjes op het parkeerterrein geparkeerd.
- Fietsen dienen in de fietsenstalling te worden gezet.
- Kinderen mogen binnen niet rennen.
- Als de ouder(s) aanwezig is, is die verantwoordelijk voor het kind.
- Overschoenen of slossen worden binnengedragen voor hygiëne.
- Schreeuwen, schelden, slaan, spugen, pesten en bijten wordt niet getolereerd.
- Eten en drinken gebeurt alleen zittend aan tafel.
- Ouders geven tijdig gewijzigde haal/breng tijden aan de leid(st)ers door.
- Wanneer iemand anders dan de ouders het kind ophaalt, dient deze persoon zich te legitimeren. De ouders hebben in dat geval toestemming gegeven en geven vooraf de naam en geboortedatum van diegene die het kind komt halen door.
- Er wordt respectvol met de materialen, elkaar en de dieren omgegaan.
- Kinderen nemen zelf geen snoep of andere voedingsmiddelen mee zonder dat daar afspraken over zijn gemaakt met de leid(st)ers.
- Waardevolle spullen en mobiele telefoons worden afgegeven aan de leidsters.
- Kinderen komen altijd met begeleiding van een ouder of leid(st)er het verblijf binnen.
- Tijdens het vervoer van en naar school dient iedereen zich rustig te gedragen.
- Na het spelen wordt er opgeruimd.
- Jassen en schoenen gaan in de garderobe.

KLACHTENREGELING

Wij streven naar een open relatie met de ouders waarbinnen problemen en klachten aan de orde gesteld kunnen worden. Door in gesprek te gaan proberen we er samen met de ouders uit te komen. Als ouders en de directie van Kinderopvang Happy Feet er samen niet uit komen dan kunnen de ouders eventueel een beroep doen op onze onafhankelijke klachtencommissie:

KLACHTENLOKET VOOR KINDEROPVANG EN PEUTERSPEELZALEN

info@klachtenloket-kinderopvang.nl

Postadres: Postbus 96802, 2509 JE Den Haag

Bezoekadres: Bordewijklaan 46, 2591 XR Den Haag

www.klachtenloket-kinderopvang.nl

SLOTWOORD

Dit beleidsplan geeft richtlijnen voor het pedagogisch handelen en een beeld van het pedagogisch klimaat in Happy Feet. Pedagogisch beleid is niet statisch en daarom aan verandering onderhevig. Door de inbreng van ouders, leidsters en natuurlijk de kinderen ontwikkelt het beleid zich iedere dag. Dit plan beschrijft hoe wij nu en in de komende jaren willen werken. In de komende jaren peilen wij of het beleidsplan geactualiseerd dient te worden. Leidsters en directie dragen er zorg voor dat het beleid getoetst wordt. Dit beleidsplan vormt het uitgangspunt van onze beroepshouding en bepaalt ons handelen in de praktijk van alledag. Tijdens het werkoverleg, de werkbegeleiding en de functioneringsgesprekken wordt het beleid besproken en getoetst. Daar waar nodig worden leidsters extra gecoacht. Bij de totstandkoming en bijstelling van dit pedagogisch beleid zijn directie en leidsters betrokken geweest. De oudercommissie zal hierover nog geraadpleegd worden.

BIJLAGE: PEDAGOGISCHE BASISDOELEN

De wet kinderopvang schrijft voor dat het pedagogisch beleid gestoeld moet zijn op vier pedagogische basisdoelen geformuleerd door professor Riksen-Walraven. Hieronder wordt verstaan:

- A. Het in een gezonde omgeving bieden van emotionele veiligheid.
- B. Het bevorderen van de persoonlijke competentie van kinderen.
- C. Het bevorderen van de sociale competentie van kinderen.
- D. De socialisatie van kinderen door overdracht van algemeen aanvaardde waarden en normen.

In dit document wordt beschreven hoe middels de pedagogische inzet invulling wordt geven aan de vier pedagogische basisdoelen.

De pedagogische inzet zijn middelen om de pedagogische basisdoelen te bereiken. Het betreft de volgende vijf middelen.

1. Interactie leidster-kind
2. De binnen en buitenruimte
3. De groep
4. Activiteiten
5. Spelmateriaal

Al deze middelen zijn belangrijk. Maar we willen de nadruk leggen op de interactie leidster-kind. Als iets bijdraagt aan een optimale ontwikkeling van kinderen dan zijn dat goede interactievaardigheden van pedagogisch medewerkers. Er bestaan zes interactievaardigheden die leidsters in hun werk toepassen, namelijk sensitieve responsiviteit, respect voor autonomie, structureren en grenzen stellen, praten en uitleggen, interacties begeleiden en ontwikkeling stimuleren. Wij begeleiden onze pedagogisch medewerkers in het ontwikkelen van goede interactievaardigheden. Daarvoor maken we o.a. gebruik van de taal en interactiekijwijzer en de inzet van een pedagogisch coach die de leidsters op deze vaardigheden coacht.

Interactie leidster - kind

- Een groepsleidster zal in haar omgang met een kind een hoge mate van veiligheid en vertrouwdheid bieden, zodat het kindercentrum is als een tweede thuis. In haar relatie met het kind realiseert zij dit door zich te verdiepen in het kind zelf, de leefwereld en de ontwikkelingsfase en hierop adequaat te reageren. Hieronder wordt ook verstaan het kind begrijpen, serieus nemen en ondersteunen.
- De groepsleidster neemt de tijd voor praten, luisteren, uitleggen, knuffelen en lichamelijk contact
- Wanneer een kind huilt, zal de leidster daar zo snel mogelijk op reageren, het kind geruststellen, ook al is de oorzaak niet onmiddellijk te achterhalen.
- Zij zal rustig en consequent handelen om het kind houvast te bieden
- Het kind mag zichzelf zijn en gevoelens uiten van vreugde, verdriet, angst, agressie en pijn.
- Kinderen maken keuzes in hun contact naar leidsters Wanneer het contact met de ene leidster minder goed gaat, zal een collega het contact met het kind aan gaan.

De binnen en buitenruimte

- De groepsruimte is zo ingericht dat er overzicht is en men kan horen of hulp nodig is.

- Kinderen spelen buiten onder toezicht.

De groep

- Continuïteit in de personele bezetting wordt zoveel mogelijk nagestreefd door minimaal 1 vaste leidster op een groep te hebben. De verhouding van het aantal kinderen en leidsters is afhankelijk van de leeftijd van de kinderen.

Activiteiten

- De leidsters doen elke dag iets met de kinderen. Het is niet de bedoeling dat de kinderen de hele dag zelf spelen. De kinderen wordt de mogelijkheid geboden om deel te nemen aan plakken, knippen, boekje lezen, zingen, maar het hoeft niet.
- Het afscheid nemen bij het brengen en halen kan emotionele reacties bij een kind geven: huilen, boos of juist heel stil worden. Hierbij wordt het kind ondersteund door het te troosten, bij het kind te zijn, of juist even met rust te laten.
- Door het kind goed te observeren en naar het kind te luisteren weet de leidster welke activiteit ze aan moet bieden.

Spelmateriaal

- Het speelgoed indelen naar ontwikkeling zodat zichtbaar wordt wat er is en kinderen eenvoudiger keuzes kunnen maken.

Interactievaardigheid: Sensitieve responsiviteit
Wat doe je?
Ik volg het initiatief van het kind tijdens de interactie ik met ze heb
Ik maak contact met alle kinderen van mijn groep door ze aan te kijken
Ik geef kinderen een veilig gevoel door ze aan te raken wanneer zij daar behoefte aan hebben (knuffelen, op schoot)
Ik heb aandacht voor de signalen van alle kinderen
Ik laat merken dat ik de signalen van kinderen zie of hoor
Ik reageer op het juiste moment op de signalen van de kinderen
Ik help kinderen bij het uiten en verwoorden van hun gevoelens
Ik ga door op de inhoud van wat het kind zegt
Wat zeg je?
Ik noem kinderen bij de naam
Ik verwoord de gevoelens van de kinderen
Ik verwoord wat het kind ervaart of bedoelt
Ik stel de kinderen op hun gemak (bijvoorbeeld met complimenten)
Ik vraag naar de gevoelens en gedachten van kinderen
Ik verwoord mijn eigen gevoelens
Ik benoem dat ik het fijn vind om de kinderen te zien
Hoe zeg je het?
Ik spreek op een vriendelijke toon
Ik laat merken dat ik luister (verbaal en non-verbaal)
Ik gebruik 'kleine' woorden zoals: maar, toch, even,...
Ik gebruik vriendelijke zinsconstructies (zullen we samen...?, wil je soms...?)
Ik spreek met en niet tegen de kinderen
Ik maak oogcontact tijdens het spreken

Interactievaardigheid: Praten en uitleggen
Wat doe je?
Ik benut zoveel mogelijk situaties om in gesprek te gaan met kinderen ('kansen grijpen')
Ik moedig kinderen aan om zelf te praten
Ik ga door op wat kinderen zeggen
Ik lees interactief voor
Ik sluit aan bij het taalniveau van verschillende kinderen
Kinderen die het aankunnen zet ik aan tot hoger niveau taalgebruik (redeneren, vergelijken)
Wat zeg je?
Ik voer gesprekjes met kinderen (dialogoog)
Ik benoem wat ik zie en doe
Ik benoem wat kinderen zien en doen
Ik verwoord gedachten en gevoelens van kinderen
Ik vul aan wat kinderen zeggen met extra informatie
Hoe zeg je het?
Ik herhaal wat het kind zegt in de correcte bewoording
Ik vul uitingen van kinderen aan met extra inhoudswoorden
Ik praat mét en niet tegen kinderen
Ik maak correcte en gevarieerde zinnen
Ik stel verschillende soorten vragen (open uitnodigend, niet alleen gesloten vragen)
Ik varieer met woorden door bijvoorbeeld synoniemen te gebruiken
Ik noem het kind bij de naam
Ik maak oogcontact tijdens het spreken

B. Persoonlijke ontwikkeling

Interactie leidster - kind

- Een leidster creëert voorwaarden (uitdagend en veilig) waardoor de persoonskenmerken van het kind zich in zijn eigen tempo en volgorde kan ontwikkelen en ontplooiën op alle ontwikkelingsgebieden. Iedere leidster heeft een aanbodfunctie en een voorbeeldfunctie binnen de organisatie, ook op dit gebied. Zij doet dit door aandacht te schenken aan dagelijkse activiteiten en bij creatieve activiteiten en dit ook voor te doen. De voorbeeldfunctie is hierbij heel belangrijk.
- De leidster geeft het kind het gevoel geven iets bijzonders te zijn de ander te zijn.
- Heel bewust en ook onbewust praat de leidsters tegen het kind om de taalontwikkeling te bevorderen en het vermogen tot communiceren.
- Door het kind teveel af te remmen zal het kind onzeker worden, omdat het niet de kans krijgt om te ontdekken wat het al kan.
- Het kind moet zoveel mogelijk z'n gang kunnen gaan, want hierdoor leert hij wat wel en niet kan. Ze geeft het kind complimentjes en moedigt het aan.

De groepsruimte

- Doordat de ruimtes zo open zijn, kunnen de kinderen rondkijken hoe anderen e.e.a. doen en kunnen dit nadoen.

- De inrichting in de kamer is zodanig dat kinderen zoveel mogelijk zelf kunnen doen. Ze kunnen bij de kranen, bij de speelgoedkasten en beklimmen onder begeleiding het trapje van de aankleedtafel. Zo zijn ze zo min mogelijk afhankelijk van de leidster.

De groep

- De grootte van de basisgroep is afhankelijk van de leeftijd van de kinderen.
- Er is een verticale groep, deze heeft meer de structuur van een groot gezin.

Activiteiten

- Alles wat binnen de BSO gebeurt, wordt gezien als activiteit en als zodanig wordt er ook mee omgaan.
- Door vaste gewoontes en de terugkerende dagindeling weet het kind waar het aan toe is. Structuur bevordert de rust en de concentratie bij het uitvoeren van activiteiten.
- Het kind wordt gestimuleerd en gesteund om steeds een stapje verder te gaan in de ontwikkeling.
- Wanneer de situatie het toestaat en rekening houdend met de leeftijd van het kind krijgt het kind opdrachten. Kinderen ontdekken hun eigen kunnen door samen speelgoed opruimen, dingen aan iemand (terug) geven, mee te helpen in de keuken.
- Door het kind open vragen te stellen leert het keuzes maken en na te denken over wat het wil.
- De fantasie van het kind wordt gestimuleerd door het vertellen van verhaaltjes, met de handpop te spelen en daarbij stemmetjes te maken.
- De ene keer wordt het spel begonnen door de leidster. De andere keer gaat het spel uit van het kind waarop de leidster daar in mee gaat.
- Enge en gevaarlijke dingen, die kinderen hebben gehoord of beleefd kunnen een hele diepe indruk op hen maken. Soms blijven ze een tijd lang in die angst 'hangen'. In het spel worden bewust enge gebeurtenissen nagespeeld of uitgeprobeerd.
- Het kind wordt gestimuleerd bij het zelfstandig leren eten. De peuters eten met een vork en leren hun eigen boterham smeren.
- Ouders en leidsters overleggen over het tijdstip waarop begonnen wordt met de zindelijkheidstraining.
- Door te werken met thema's zoals Pasen, herfst, Sinterklaas e.d. of naar aanleiding van een gebeurtenis, een verhaaltje of een liedje drukt het kind zich uit in creatieve activiteiten
- Er wordt elke dag (voor)gelezen en liedjes gezongen. Er is aanbod van verschillende muziekinstrumentjes; trommels, klankstaven, sambaballen en rammelaars.

Spelmateriaal

- Spelmateriaal wordt gekocht in relatie tot de algemene ontwikkeling en waarvan de kinderen veel kunnen leren.
- Een bepaald thema, of wisseling van het seizoen, kan aanleiding zijn om op dat moment speciaal speelgoed aan te schaffen.
- Het kind krijgt al heel vroeg de ruimte te experimenteren met verschillende voorwerpen en materialen. Er is variatie in aanbod, goede verdeling naar speelgoed die verschillende ontwikkelingsgebieden stimuleert

Interactievaardigheid: Respect voor autonomie
Wat doe je?
Ik stimuleer kinderen om zoveel mogelijk zelf te doen
Ik ben geduldig en volg het tempo van het kind
Ik waardeer de ideeën en oplossingen van kinderen
Ik laat kinderen dingen op hun eigen manier doen
Ik laat kinderen zelf ontdekken
Ik waardeer alle kinderen om wie zij zijn
Ik bied kinderen de gelegenheid om zelf te kiezen
Ik stimuleer kinderen om zelf plannen te maken en deze uit te voeren
Wat zeg je?
Ik verwoord gevoelens en gedachten van kinderen, los van mijn eigen perspectief
Ik laat de kinderen merken dat ik ze ken door individuele kenmerken te benoemen (thuisituatie, voorkeuren)
Ik benoem de talenten van kinderen
Ik vraag kinderen mee te denken over plannen, oplossingen, activiteiten
Ik ga met kinderen in gesprek over een situatie (activiteiten, probleem, wens)
Ik maak contact en benoem wat ik ga doen voordat ik een kind aanraak
Hoe zeg je het?
Ik praat met en niet tegen de kinderen
Ik laat merken dat ik luister
Ik noem het kind bij de naam
Ik maak oogcontact tijdens het spreken

Interactievaardigheid: Ontwikkelingsstimulering
Wat doe je?
Ik benut spel voor de stimulering van de ontwikkeling van kinderen
Ik benut de inrichting van de ruimte om de kinderen iets nieuws te laten ontdekken
Ik kies voor spel materiaal waarmee ik focus kan aanbrengen in de activiteiten van kinderen
Ik speel mee tijdens rollen- en fantasiespel om verdieping aan te brengen in het spel
Ik maak gebruik van kansen die zich voordoen tijdens routines en verzorgingsmomenten om ongepland aan ontwikkeling bij te dragen
Ik zorg voor stimulering op de gebieden: taal, rekenen, sociale en emotionele ontwikkeling en zintuigelijke waarneming en motoriek
Ik daag de kinderen uit om problemen op te lossen
Ik lees interactief voor in kleine groepjes
Wat zeg je?
Ik vraag kinderen naar hun eigen oplossing voor een probleem
Ik vraag me hardop dingen af (hoe zou het kunnen dat..?)
Ik bied een rijk taalaanbod (benoemen, uitleggen, voorbeelden geven, woorden uitleggen)
Ik stel prikkelende vragen (open vragen, ontdekvragen, vragen met 'hoe', 'wat', 'waarom', 'zou het kunnen dat...?' 'wat zou er gebeuren als?')

Ik doe prikkelende beweringen (jouw laarzen passen mij vast ook wel)
Hoe zeg je het?
Ik geef adequate feedback (helpen verwoorden, aanvullen, herhalen, doorvragen)
Ik spreek correct en verstaanbaar
Ik spreek gevarieerd (verschillende soorten zinnen, vragen, woorden)
Ik noem het kind bij de naam
Ik maak oogcontact tijdens het spreken

C. Ontwikkelen van sociale competenties

Interactie leidster- kind

- Een leidster begeleidt en creëert situaties zodat ieder kind zijn eigen positie leert kennen en ontdekken binnen de groep en daardoor kan leren in contact met anderen.
- Een kind in de groep die zich onopvallend gedraagt, kan aan de aandacht ontsnappen. De leidster zoekt bewust regelmatig oogcontact. Op deze manier houdt de leidster zich op de hoogte van het welbevinden van het kind en krijgt het kind de gelegenheid de leidster en via haar de andere kinderen in activiteiten te betrekken.
- Jonge kinderen horen elkaar geen pijn te doen. Als een kind een ander kind slaat, de leidster laat zien dat je met je hand in plaats van te slaan ook een ander kind kan aaien.
- Kinderen mogen geen speelgoed van elkaar afpakken, maar worden aangemoedigd om elkaar er om te vragen en samen te delen. Het kind wordt begeleidt, wanneer het daar zelf (nog) niet toe in staat is, bij het oplossen van een ruzie.
- Door het voorbeeld te geven leert het kind zien dat hulpvaardigheid belangrijk is. Hoewel we kinderen leren elkaar te helpen, zullen we teveel hulpvaardigheid bij de kinderen afremmen. De leidster geeft zelf het voorbeeld door niet te snel in te grijpen en het kind de gelegenheid te geven en het daarbij aan te moedigen, op eigen kracht tot een resultaat of oplossing te komen.

De binnen- en buitenruimte

- In de ruimtes worden hoekjes gecreëerd, waar kinderen samen kunnen spelen. De leidsters passen dit regelmatig aan.
- Door de centrale hal en het gezamenlijk gebruik van de buitenspeelplaats komen onderlinge contacten tussen kinderen van verschillende kamers spelenderwijs tot stand.
- Bij de aanschaf van speelgoed en spelmateriaal letten we op veiligheid en dat alle facetten van de ontwikkeling van het kind aan bod komen.

De groep

- Door tegelijk te eten, naast elkaar te laten spelen, wordt er tegemoet gekomen aan de behoefte aan sociaal contact.

Activiteiten

- Dagelijkse zaken worden nagespeeld door middel van winkeltje, poppenhoek, lego-tafel, etc. Tijdens het samenspelen komen aspecten als leren delen, wachten, ruzie maken, nee zeggen aan de orde. Conflictjes worden hier uit gehaald als leermoment. Straffen gebeurt niet, er wordt wel gecorrigeerd.

- Een teruggetrokken kind zal zoveel mogelijk gestimuleerd worden door bewust spelsituaties te creëren waarbij het makkelijker is om contacten met andere kinderen aan te gaan.
- Door de eigen emoties te laten zien, te giechelen, te lachen, boos te zijn of eens lekker gek te doen is de leidster een voorbeeld voor de kinderen. Het kind ziet dan dat het niet raar is en dat het mag.

Spelmateriaal

- De verschillende groepen werken samen met de speelgoed, dit geeft meer mogelijkheden om duurzamer speelgoed aan te schaffen en biedt de kinderen gelegenheid tot meer ontmoetingen bij het spelen.

Interactievaardigheid: Begeleiden van interacties
Wat doe je?
Ik merk interacties tussen kinderen op
Ik reageer positief op (spontaan) positief contact tussen kinderen
Ik creëer situaties waarin kinderen samen spelen, delen, elkaar helpen of samen een plan maken
Ik begeleid conflicten met het doel kinderen zelf weer op weg te helpen
Wat zeg je?
Ik benoem positieve interacties tussen kinderen
Ik benoem samenwerking tussen kinderen (goede afspraken gemaakt)
Ik verwoord (gevolgen van) gedrag, gevoelens en gedachten van kinderen
Bij ruzie bespreek ik met kinderen wat er gebeurde en zoek samen met hen naar een oplossing
Ik benoem gedrag en gevolgen van gedrag (positief en negatief)
Ik bescherm beurten van kinderen en speel beurten door
Ik stimuleer gesprekjes tussen kinderen (kinderen praten niet alleen met mij)
Hoe zeg je het?
Ik praat met en niet tegen de kinderen
Ik spreek kinderen persoonlijk aan
Ik noem het kind bij de naam
Ik maak oogcontact tijdens het spreken

D. Waarden en normen

Interactie leidster- kind

- De leidsters hebben een belangrijke invloed op de ontwikkeling van deze waarden en normen. Hun reacties geven niet alleen richting en correctie aan het gedrag van kinderen, maar worden door kinderen ook gekopieerd in hun eigen gedrag naar andere kinderen of volwassenen. Respect geeft ruimte aan anderen en biedt daardoor mogelijkheden voor het maken van afspraken met elkaar.
- De leidster geeft het goede voorbeeld door te letten op haar taalgebruik.
- De leidster ziet er verzorgd uit.
- De leidster toont respect door het kind bij de naam te noemen, aan te kijken wanneer ze met het kind praat, te luisteren en het kind uit te laten praten en respectvol over het kind te praten.
- De leidster zal het gewenste gedrag van het kind ook belonen. Dat doet ze door haar waardering uit te spreken en het kind complimentjes te maken.
- Ieder kind heeft een individuele aanpak nodig. Hoe jonger het kind, hoe korter

zijn geheugen voor wat niet mag. Als het kind na een aantal keren waarschuwen nog niet luistert, zijn er verschillende manieren om het gedrag te corrigeren. Door middel van afleiden, afkeuring laten blijken door lichaamstaal, boos kijken en door de klank van de stem.

- Er wordt niet geslagen en ook niet geschreeuwd. Daarbij geeft de leidster ook het goede voorbeeld. Het conflict wordt uitgepraat, eventueel wordt het speelgoed weggehaald waar om 'gevochten' wordt. In het uiterste geval, wordt het kind even apart gezet. Na een paar minuten mag het kind weer meespelen, nadat de leidster er nog even met het kind over heeft gepraat.

De binnen- en buitenruimte

- Respect voor materiaal, geen dingen kapot maken.
- De ruimte en omgeving wordt schoon en netjes gehouden.
- Buitens spelen is gezond en wordt zo mogelijk dagelijks als activiteit aangeboden.
- Er zijn regels voor buiten spelen die ook duidelijk worden gemaakt aan de kinderen.

De groep

- Niet negatief over elkaar praten.
- Elkaar van nabij aanspreken.
- Dingen aan elkaar vragen en elkaar bedanken.
- Belangstelling en waardering tonen voor persoonlijke geloofsuitingen.
- Respect en belangstelling tonen voor diversiteit (bijv. een gezin met 2 vaders).

Activiteiten

- Wanneer het eten op tafel gezet wordt, wordt er op elkaar gewacht met te gaan eten. Door rituelen wordt het begin en het einde van de maaltijd aangegeven.
- De kinderen wassen de handen ná het plassen en vóór het eten.
- Opruimen is een gezamenlijke activiteit, dat gaat makkelijker. Er wordt netjes om gegaan met het speelgoed. De leidster legt uit waarom dat van het kind verwacht wordt.

Spelmateriaal

- Geen oorlogsspeelgoed.
- Spelmateriaal aanbieden uit andere culturen.
- Inspelen op de interesse van kinderen voor 'rages' van de speelgoedmarkt.
- Keuze voor kwaliteit en merk; beter iets duurder dan speelgoed dat snel stuk gaat.
- Speelgoed is goed schoon te houden en wasmachinebestendig.

Interactievaardigheid: Structureren en grenzen stellen
Wat doe je?
Ik bied structuur door een vast en herkenbaar dagritme te hanteren
Ik maak duidelijk wat de bedoeling is van een activiteit
Ik heb extra aandacht voor het bieden van structuur aan nieuwe kinderen
Ik hanteer grenzen tijdig (voordat het mis gaat)
Ik pas rituelen en routines toe op de groep
Ik zie er op toe dat de regels en afspraken nageleefd worden
Wat zeg je?
Ik bespreek met de kinderen wat we gaan doen en wanneer
Ik benoem wat de regels en afspraken zijn die gelden op de groep (bijvoorbeeld tijdens de kring of bij het naar buiten gaan)

Ik leg uit waarom de regels en afspraken er zijn
Ik benoem gewenst gedrag
Ik benoem de volgorde van de activiteiten (wat gaan we eerst doen en wat daarna)
Hoe zeg je het?
Ik spreek gestructureerd door de woorden ' eerst, dan, daarna' te gebruiken
Ik gebruik een positieve toon (zoals waardering wanneer een kind de regels goed naleeft)
Ik leg verbanden uit met woorden zoals: 'daarom, omdat, als...dan...'
Ik spreek duidelijk en verstaanbaar
Ik controleer of de boodschap overkomt
Ik noem het kind bij de naam
Ik maak oogcontact tijdens het spreken